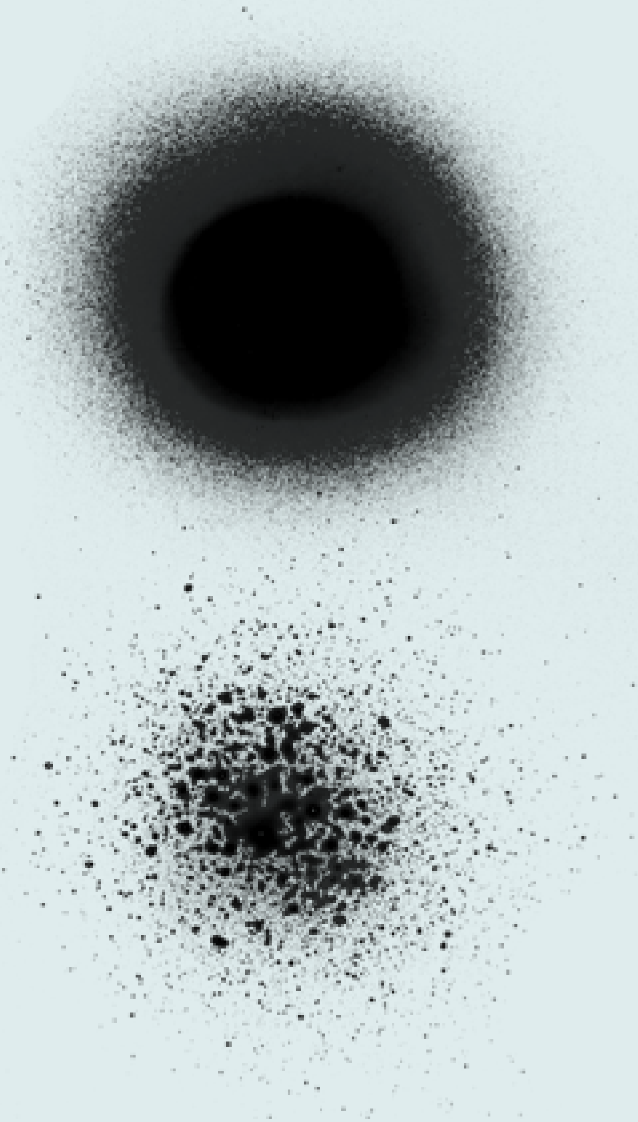

בוסתן البستان אסיף جنى

בוסתן البستان אסיף جنى

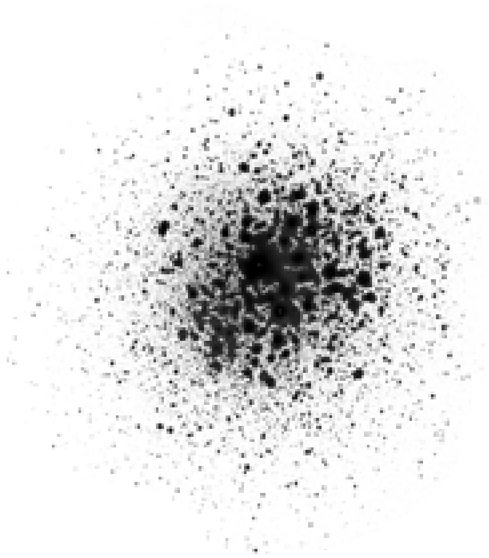

הספרייה הלאומית
المكتبة الوطنية الإسرائيلية
The National Library of Israel

חממה לשירה
دفيئة الشعر
Poetry Incubator
בוסתן
بستان

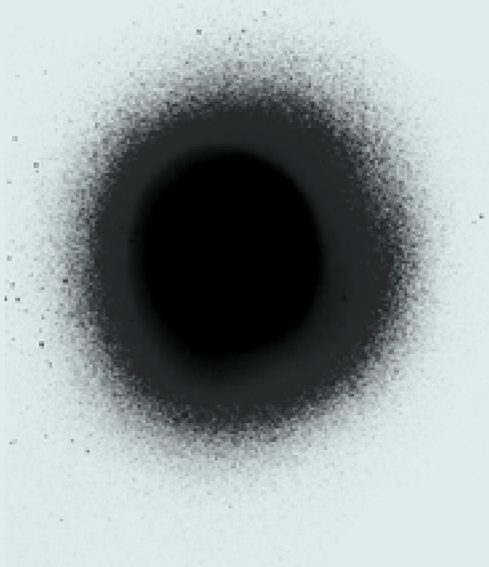

אסופה שהיא חלון הזדמנויות

תכנית בוסתן בספרייה הלאומית מפגישה בין משוררים מקהילות שונות בארץ, כותבי שירה עברית וכותבי שירה ערבית, ופותחת בפניהם אפשרויות לצמיחה אישית ולהעמקת תהליכי הכתיבה. השהות בתכנית מזמינה את המשתתפים להתמסר ללימוד ולכתיבה במשך חודש, לגלות ולהכיר מאוצרות הספרייה. עמוד התווך של התכנית הוא המפגש האינטימי עם משוררים עמיתים המזמן לשיח מעמיק על שירה.

בשנה זו, בזמן המשובש שעובר על בני האדם, תקופה שהשגרה בה אחרת ושום דבר אינו מתנהל על דרך השגרה, נוצר זמן בוסתן המיוחד. למרות כללי הריחוק החברתי, נרקם והתהווה קשר אמיץ וקרוב בין משתתפי התכנית. הם הקדישו את זמנם ללימוד וליצירה במרחבים מקוונים ואמיתיים לסירוגין. גם אם הקפידו לעטות מסיכות על פניהם היו ימי הבוסתן ימים של הסרת מסיכות וכנות גדולה בשיח המכונן גשרים מעבר לשפות, תרבויות וזהויות.

אסופת השירים בערבית ובעברית רואה אור בעקבות סדנת תרגום בה השתתפו מלגאי תכנית בוסתן בהנחייתם של מרזוק אלחלבי ואלמוג בהר. מלאכת התרגום חידדה עבור המשתתפים את משמעות השירה והכתיבה הפואטית. בצד המפגש עם הזולת, חוללה הסדנה מפגש משמעותי עם האני היוצר ועם יצירתו.

הספרייה הלאומית מקיימת תכנית זו מתוך הבנה עמוקה של אחריותה לטיפוח התרבות במרחב בו היא פועלת, והיא מבקשת ליצור אפשרויות של יצירה והשראה עבור יוצרים הפועלים בתוכו. בעיקר בזמנים אלו, בהם נדחקת היצירה התרבותית כמו לא היתה חלק חיוני מצרכי הקיום היסודיים ביותר של האדם, מחויבותנו שלנו הולכת וגוברת ליצירת במה ומרחב ליוצרים. אסופת שירים זו המוגשת לקוראים, היא חלון לאפשרויות של מפגש והשראה הדדית בין תרבות המילה והשיר העברי לזה הערבי, בחברה הישראלית, בה מתקיימת ונוכחת יצירה של שתי תרבויות ושפות אלה.

צילה חיון
ראש אגף התרבות והחינוך בספרייה הלאומית

مجموعة قصائد كأكثر من فرصة

برنامج بستان في المكتبة الوطنيّة هو ملتقى لشعراء من مجموعات مختلفة في البلاد، فيهم من يكتب الشعر بالعربيّة ومن يكتبه بالعبرية ويفتح البرنامج أمامهم أفاق وإمكانيات للتطور وتنمية الذات وتعميق سيرورة الكتابة. المكوث في المكتبة يُمكّن الكتّاب للتفرّغ التام للكتابة والدراسة لمدة شهر، ولاكتشاف والتعرف على مضامين المكتبة. الركيزة الأساسيّة للبرنامج تتمثل في اللقاء بين الشعراء الزملاء وفرصة خلق حوار غنيّ وعميق بينهم حول الشعر.

في هذه السنة وفي الوقت المشوش الذي واجه البشر، وقتٌ بدا فيه العاديّ مختلفا وأيّ شيء فيه لم يكن عاديًا. وفي هذا الوقت تحديدا تأخذُ خصوصية برنامج بستان أبعادا أكثر تنوّعا وأهميّة. على الرغم من قواعد التباعد الاجتماعي تبلورت علاقة اجتماعية شجاعة ومتينة بين مشتركي البرنامج. وقد وظّفوا وقتهم للدرس والكتابة في فضاءات افتراضيّة وحقيقية من آنٍ لآخر. وإن شدّد المشاركون على وضع الكِمامات على وجوههم كانت أيام بستان أيام إزالة أقنعة وصراحة في الحوار المؤسس لجسور عابرة للغات، ثقافات وهويّات.

مجموعة القصائد بالعربيّة والعبرية تخرج إلى النور إثر ورشة للترجمة شارك فيها الحائزون على منحة برنامج بستان بإشراف مرزوق الحلبي والموج بيهار. عمليّة الترجمة أوضحت للمشاركين معنى الشعر والكتابة الشعريّة. إلى جانب اللقاء مع الآخر أنشأت الورشة لقاء ذو معان متعددة مع أنا الكاتب ومع إبداعه.

المكتبة الوطنيّة تنفّذ برنامج بستان من منطلق مفهوم عميق لمسؤوليتها رعاية وتعزيز الثقافة في الحيّز الذي تعمل فيه، وهي تهدف إلى إيجاد إمكانيّات للإبداع والإلهام في خدمة مبدعين ينشطون في هذا الحيّز. وبشكل خاص في هذا الوقت الذي يوضع فيه الابداع والثقافة جانبا كأنّها ليست جزء حيويا من متطلبات الوجود الأساسية والأكثر أهميّة للإنسان التزامنا يتزايد من أجل إيجاد منصّة وفضاء للمبدعين. هذه المجموعة من القصائد المقدمة للقرّاء هي نافذة لأكثر من إمكانيّة للقاء وإلهام متبادل بين ثقافة الكلمة والقصيدة العبريّة والعربيّة في المجتمع الإسرائيلي الذي يحضر ويمارس فيه الابداع في هاتين الثقافتين واللغتين.

تسيلا حيون
رئيسة قسم الثقافة والتربية في المكتبة الوطنيّة

نسرين مصطفى

زَمنُ الحَجْرِ

بَابُ أهْلِي مُشرّعٌ
رُوحِي عَالِقَةٌ عِندَ العَتَبةِ
وَجَسدِي بَعيدٌ، بَعِيدٌ.
....
جَسَدُ جَدِّي يَتلَاشَى
شِفَاهُهُ تَنطُقَانِ بِأسمَائِنَا
والزِيَارةُ مَمنُوعَةٌ.
....
صَوتُ "نُور"
يَحُومُ كَعَصفُورٍ صَغيرٍ
أدفعُ عُمْرِي مِنْ أجْلِ، ضَمّةٍ،
قُبلةٍ !
اِبتِسَامةٍ !
قَلبُهَا ضَعِيفٌ، ضَعِيفٌ
أغلقَ أبَوابَها بَابُ البيتِ
وَشَرّعُوا نَوافِذَ الشَّوقِ..
....
سَرِيرِي دَافِئٌ
وَأطرَافِي مُجَمَّدةٌ
.....
قَلبِي مُشتَعلٌ
وَوَجْهُهُ غَائِبٌ
....
مَنزِلِي الوَاسِعُ
بَاتَ ثُقبَ إبْرَةٍ
وَأنَا الخَيطُ المَقطُوعُ.

נסרין מוסטפא

בזמן הבידוד

דֶּלֶת בֵּית הוֹרַי פְּתוּחָה
נִשְׁמָתִי נוֹתֶרֶת עַל הַסַּף
וְגוּפִי רָחוֹק רָחוֹק.

גּוּפוֹ שֶׁל סַבָּא מִתְפּוֹרֵר.
הוּא קוֹרֵא לָנוּ בִּשְׁמוֹתֵינוּ,
אַךְ הַבִּקּוּר - אָסוּר.

הַקּוֹל שֶׁל נוּר מַמְרִיא כְּצִפּוֹר קְטַנָּה.
הָיִיתִי נוֹתֶנֶת אֶת חַיַּי בַּעֲבוּר חִבּוּק,
נְשִׁיקָה,
חִיּוּךְ.
הוֹרֶיהָ הֵגִיפוּ אֶת הַדֶּלֶת
וּפָתְחוּ אֶת אֶשְׁנַב הַגַּעְגּוּעִים.

מִטָּתִי חַמָּה כָּל כָּךְ,
אַךְ אֶצְבְּעוֹתַי נֻקְשׁוֹת מִקֹּר.

לִבִּי בּוֹעֵר
וּפָנָיו אֵינָם.

בֵּיתִי הָרָחָב
הִתְגַּמֵּד לְקוּף שֶׁל מַחַט
וַאֲנִי הַחוּט הַקָּטוּעַ.

תרגום: אורית נוימאיר פוטשניק

نسرين مصطفى

طَلَبٌ أَخِيرٌ

قَالَ وَهُوَ يَلفُظُ أنْفَاسَهُ الأخِيرَةَ
اُتركُوا بِابَ قَبرِي مَفتُوحًا
مَا عُدْتُ أخْشَى الأحيَاءَ...

נסרין מוסטפא

תרגום: שחר-מריו מרדכי

בקשה אחרונה

עַל עֶרֶשׂ דְּוַי אָמַר
הַשְׁאִירוּ אֶת דֶּלֶת הַקֶּבֶר פְּתוּחָה
אֲנִי לֹא מְפַחֵד יוֹתֵר מֵהַחַיִּים

نسرين مصطفى

لَا وَجْهُهُ هنَاكَ

كُنْتَ تسبِقُني إِلى السَّرِيرِ
لِتزرَعَ فَوقَ ثَديّ الأيسرِ
نَخْلَةً
وَلِأني أُحِبّكَ
كُنتُ ألِدُ مِنْكَ
كُلَّ لَيلَةٍ
قَبِيلَةً
لِأَرَاكَ فِي الصَّبَاحِ
مُتَكِئًا عَلَى حَافةِ كُرسِيٍّ
تَنْظُرُ إِلَيَّ
بِمَا يَلِيقُ
اَشتَهائِكَ
وَأَثَارُ لَيلَتِي المَجْنُونَةِ
مُسْتَلقِيةٌ عَلَى الأَرْضِ،
الْكَعْبُ العَالِي
القبَلُ المُتَطايرَةُ،
بَقايَا عِطْرِكَ
أَبتسِمُ ..
أمَرِّرُ أنَامِلِي فَوقَ جَسَدِي
لأثبِتَ لِي
أنَّ كُلَّ شَيءٍ
مَا زَالَ ثَابِتًا فِي مَكَانِهِ
أمُدُّ يَدِيَّ
عَلَى عَجَلٍ
لَا وَجهُكَ هُنَاكَ
وَلَا الكِرْسِيُّ
وَلَا القَبِيلَةُ
وَلَا النَّخْلَةُ
لَا شَيء
إلّا فَردَةَ الكَعْبِ العالِي.

נסרין מוסטפא

פניו אינן

הָיִיתָ מַקְדִּים אוֹתִי בַּמִּטָּה
רָצִיתָ לִשְׁתֹּל עֵץ תְּמָרִים
בְּשָׁדִי הַשְּׂמָאלִי.
בִּגְלַל אַהֲבָתִי אֵלֶיךָ
הָיִיתִי מוֹלִידָה מִמְּךָ כָּל לַיְלָה
רִבּוֹא צֶאֱצָאִים.
אֲנִי רוֹאָה אוֹתְךָ בַּשַּׁחַר
נִשְׁעָן עַל כִּסֵּא,
מַבִּיט בִּי בְּמַבְּטֵי תַּאֲוָה.
לְמַרְגְּלוֹת הַמִּטָּה שְׂרוּעִים
עִקְבוֹת הַלַּיְלָה הַמְּטֹרָף שֶׁהָיָה,
נַעַל יְחִידָה.
הַנְּשִׁיקוֹת הָעָפוֹת בָּאֲוִיר,
נִיחוֹחַ הַבֹּשֶׂם שֶׁלְּךָ.
אֲנִי מְחַיֶּכֶת.
מְרַפְרֶפֶת בְּאֶצְבְּעוֹתַי עַל גּוּפִי
שֶׁהַכֹּל
עֲדַיִן בִּמְקוֹמוֹ הַקָּבוּעַ.
אַךְ פָּנָיו אֵינָן.
כְּהֶרֶף עַיִן
אֲנִי מוֹשִׁיטָה אֶת יָדִי אֵלֶיךָ,
אַךְ פָּנֶיךָ אֵינָן.
גַּם הַכִּסֵּא נֶעֱלַם,
כָּךְ גַּם צֶאֱצָאֵינוּ.
עֵץ הַתְּמָרִים נָמוֹג,
מְאוּם לֹא נוֹתָר.
רַק נַעַל אַחַת יְתוֹמָה.

תרגום: חוה ניסימוב

אורית נוימאיר פוטשניק

רפונזל

"הַוֶּרֶד הַצָּהֹב יַהֲפֹךְ לְאֵפֶר
וְהָעִיר נְיוּ יוֹרְק תִּקְרֹס
לִפְנֵי שֶׁנִּגְמֹר, אָז חַבְּקִי אוֹתִי
יַקִּירָתִי הַצְּעִירָה, חַבְּקִי אוֹתִי." –

רפונזל / אן סקסטון

(1)

לוּ יָכֹלְתִּי בְּמְהֻפָּךְ,
לְטַפֵּס בִּשְׂעָרִי אֵלַיִךְ,
לַמִּגְדָּל,
לַטִּירָה הַחֲשׁוּכָה, הַמִּסְתּוֹרִית
שֶׁלָּךְ. בִּמְהֻפָּךְ,
לְהִשְׁתַּחְרֵר.

אֲבָל לִי אֵין מַפְּלֵי שֵׂעָר
כֵּהֶה, אָרֹךְ, סָבוּךְ,
וְלָךְ אֵין שׁוּם טִירָה,
רַק דִּירָה
מְאֻבֶּקֶת תְּרִיסוֹלִים,
בָּרְחוֹב הַמַּאֲפִיר
וְלֹא יַעֲלֶה עַל הַדַּעַת לָבוֹא
בְּלִי הַזְמָנָה,
לֹא כָּל שֶׁכֵּן לְהִכָּנֵס
מֵהַחַלּוֹן.

וּבְכָל זֹאת אַתְּ מִסְתַּגֶּרֶת
בְּטִירָה קוֹדֶרֶת.
וְגַם לוּ רָצִית בְּהַצָּלָה נְסִיכִית,
אֵין הַבְטָחָה בִּנְשִׁיקָתִי,
רַק חֹם הַגּוּף.
וּמָה יוֹעִיל חֹם הַגּוּף
בַּחַמְסִין הָעִירוֹנִי?
וּבְכָל זֹאת,
הַכְנִיסִינִי

أوريت نويمئير بوتشنيك

תרגום: נסרין מוסטפא

ربونزل

"تَصِيرُ الوَرْدَةُ الصّفْرَاءُ رَمَادًا
تَنْهَارُ مَدِينَةُ "نِيويُوركَ"
قبلَ أنْ نَنتَهي، عَانِقينِي
عَزِيزَتِي الشَّابَةَ، عَانِقِينِي."

آن ساكستون "ربونزل"

(1)

للَوْ كَانَ بِإمكَانِي أنْ أَتَسَلّقَ
شَعريَ بِالمَقلُوبِ
إلَيكِ،
فِي بُرجِكِ،
فِي قَلْعتِكِ المُعتَمَةِ الغَامِضَةِ.
بِالمَقْلُوبِ
كَيْ أتحرّرَّ !
لكِنْ، لَا شلَّالاتٍ مِنَ الشّعرِ
الغَامقٍ، الطَويلِ، المُعقّدِ لديَّ
ولَا قَلعةَ لديكِ،
كُلُّ مَا لَديكِ شِقّةٌ
مُغْبَرّةُ النَّوافِذِ
لَنْ يَخْطُرَ بِالْبَالِ
أنْ آتِي إِلَيكِ
عَلَى غَيرِ مَوعِدٍ،
أوْ الدُّخُولُ
عَبرَ النّافِذَةِ.

مَهمَا يكُنْ فَأنْتِ مَحْجُوزَةٌ
فِي هَذهِ القَلْعَةِ الكَئِيبَةِ.
حَتَّى وَلَو رَغِبْتِ أَنْ أُنْقذَكِ كَمَا يُنقذُونَ
الأمِيراتِ
فَلَنْ أعدَكِ بِقُبلةٍ،
فَقَط بِدِفءِ الجَسَدِ
وَهلْ يُجْدِي
دِفءُ الجَسَدِ
وَالمَدِينَةُ مُلتهبةٌ؟
مَهمَا يَكُنْ،
اَدْخِلِينِي ....

אורית נוימאיר פופשניק

רפונזל

(2)

עָלִיתִי בִּשְׂעָרֵךְ אֶל הַמִּגְדָּל.
הָיִית כָּל כָּךְ יָפָה
וְלֹא שָׁאַלְתְּ אוֹתִי לְמִי
כָּתַבְתִּי אֶת שִׁירֵי הָאַהֲבָה הַיְּשָׁנִים
וְלֹא הֶרְאֵית לִי אֶת חַדְרָהּ שֶׁל
הַמְּכַשֵּׁפָה,
שֶׁכְּלָל לֹא נִרְאֲתָה בַּבַּיִת אוֹ בִּכְלָל.
הַוִּילוֹנוֹת כָּבְדוּ עָלֵינוּ מִבִּפְנִים
וְאַתְּ נִצְמַדְתְּ וְלָחַשְׁתְּ אֶל צַוָּארִי
חַבְּקִי אוֹתִי אֲהוּבָתִי,
חַבְּקִי אוֹתִי.
אֲנִי חִבַּקְתִּי וְשָׁמַעְתִּי
אֵיךְ צוֹמֵחַ שְׂעָרִי.

أوريت نويمئير بوتشنيك

תרגום: נסרין מוסטפא

ربونزل

(2)

تَسَلّقْتُ بِشَعرِكِ البُرْجَ
كُنْتِ فَاتِنَةً جِدًّا
لَمْ تسْألِينَي ...
لِمَنْ كَتَبْتُ قَصَائِدَ الحُبِّ القَدِيمَةِ
وَلَمْ تُرِينِي غُرْفَةَ السَّاحِرَةِ،
الّتِي لَمْ تَكُنْ فِي البَيتِ، أَوْ لَمْ تَكُنْ
أَصْلًا.
أَثْقَلَتْ عَلَينَا السّتَائِرُ مِنَ الدَّاخِلِ.
التَصَقْتِ بِي وَهَمَسْتِ فِي عُنقِي،
عَانِقِينِي حَبِيبَتِي،
ضَمَمْتُكِ وَسَمِعْتُ
كَيفَ يَنْمُو شَعرُكِ؟؟!....

אורית נוימאיר פוטשניק

חורף

הַגַּעְגּוּעִים מְמִסִּים אֶת הַשֶּׁמֶשׁ בַּצָּהֳרַיִם.
הִיא מְדַמֶּמֶת אֶל צַמְּרוֹת הַבָּתִּים
הַמַּסְמִיכִים חֲשֵׁכָה.
דְּמוּתִי הַבְּהִירָה אֵינָהּ מִשְׁתַּקֶּפֶת בַּזְּגוּגִיּוֹת.
קַר.
הַכֹּל נָמוֹג לְאֵד בֵּין כַּפּוֹת יָדַי.
אֵינֶנִּי שׁוֹמַעַת עוֹד
אֶת קוֹלָן הַמָּתוֹק שֶׁל הַסִּירֵנוֹת.
אֲנִי מְגֹרֶשֶׁת.
הֵן הֵטִילוּ אוֹתִי בְּכַעַס
אֶל הַחוֹף הָעִירוֹנִי,
הַמְּסֻדָּר גַּם בַּחֹרֶף,
אֶל הָרְצוּעָה הָרְדוּדָה הַשְּׂרוּעָה
בֵּין שׁוֹבְרֵי גַּלִּים חִוְּרִים,
צֵל זַעֲמָן.

أوريت نويمئير بوتشنيك
תרגום: עלי קאדרי

شِتَاءٌ

الشَّوقُ يَذِيبُ شَمْسَ الظّهِيرةِ،
فَتَنْزِفُ عَلَى رُؤُوسِ البِيوتِ
المَلْفُوفَةِ بِالْعَتْمَةِ.
وَجْهِي الفَاتِحُ لا ينْعَكِسُ عَلَى زُجَاجِ النَّافِذةِ.
بَردٌ !!
كُلُّ شَيءٍ يَتَلَاشَى كَبُخَارٍ بَينَ رَاحَتَيَّ
لَمْ أَعُدْ أسْمَعُ
أَصْواتَ سِيرونِيس العَذْبَةِ.
أَنَا مَنْفِيَّةٌ !
رَمُوا بِي بِقسْوَةِ إِلَى شَاطِئِ المَدِينَةِ
المُرتّبِ بِعِنَايةٍ فِي الشِّتَاءِ، أيْضًا.
إِلَى الخَطِّ الضَّحِلِ المَمْدُودِ
بَينَ كَوَاسِرِ الأَمَواجِ الشَّاحِبَةِ
وَظلِّ غَضَبِهَا.

אורית נוימאיר פוטשניק

קַיִץ

הַקַּיִץ שֶׁבּוֹ לֹא חִכִּיתִי
לָךְ הָיָה כָּרָגִיל, חַם.
מַזְגַן הַמְּכוֹנִית הִתְקַלְקֵל.
הַשְּׁעוֹנִים תִּקְתְּקוּ כְּסִדְרָם.
מִמֵּילָא לֹא הָיָה לְאָן
לִנְסֹעַ, רַק לְהִתְרַגֵּל
לַהֲמֻלָּה, סוֹאֶנֶת וְדוֹמֶמֶת,
כִּי עוֹד לֹא תָּם
כִּי עוֹד לֹא תָּם
הַקַּיִץ שֶׁבּוֹ לֹא בָּכִיתִי.

أوريت نويمئير بوتشنيك

תרגום: עלי קאדרי

صَيْفٌ

الصَّيفُ الّذِي لَمْ أَنْتَظِرْكِ فِيهِ
كانَ كَعَادتِهِ، مُلتَهِبًا
مُكَيّفُ السَّيارَةِ تَعَطَّلَ.
السَّاعَاتُ دَقّتْ عَلَى رَتَابَتِهَا.
عَلَى أَيِّ حَالٍ
لَمْ يَكُنْ هُنَاكَ مَكَانٌ أسَافِرُ إِليهِ
فَقَط الاسْتِعدَادُ
لِلجَلبَةِ،
تَعلُو وَتَهْدَأُ
لَمْ يَنْقَضِ
لَمْ يَنْقَضِ
ذَلِكَ الصَّيفُ الّذِي
لَمْ أَبْكِ فِيهِ.

אורית נוימאיר פופשניק

חיי שרה

לֹא אֶתֵּן לָכֶם אוֹתוֹ
אַל תַּגִּידוּ אֵין בְּרֵרָה.
לֹא אֶתֵּן לָכֶם אוֹתוֹ,
עֲדִיפָה בְּגִידָה, כְּפִירָה.
לֹא אֶתֵּן לָכֶם אוֹתוֹ.
טוֹב לִי אֵלֶם הַגּוֹלָה
מִלִּבְרוֹת לְעַצְמִי קֶבֶר
בִּמְעָרַת הַמַּכְפֵּלָה.

أوريت نويمئير بوتشنيك

תרגום: מנאל בדארנה

سِيرَةُ سَارة

لَنْ أَهْديَهِ لَكُمْ.
لَا تَقُولُوا: لَا خَيارَ!
لَنْ أُسَلّمَكُمْ إِيّاهُ.
أفَضِّلُ الخِيَانَةَ، الكفرَ.
لَنْ أُسَلّمَكُم إِيّاهُ.
أخْتَارُ سَكُونَ المَنْفَى
والفرار
عَلَى حفرةِ قَبْرٍ للخَلِيلِ.

منال بدارنة

كُنْ لَهَا ...!

كُنْ لَهَا ...!
كُنْ لَهَا لَا عَلَيْهَا...!
كُنْ لَهَا رَجُلًا يُوثَقُ بَوثَاقِهِ
لا علَيهَا تَكُونُ الوثَاقْ ...

كُنْ لَهَا قَمَرًا يُهتَدَى بِمَحَاقِهِ
لَا خُسُوفًا يُعَتِّمُ الآفَاقْ!
كُنْ لَهَا !
بِرَسمِ الأَبْجَدِيَّاتِ جَدِيلَة
تَضْفِرُ فِي ثنَايَاهَا مَكَارمَ الرُّجُولَة
وَإِنْ عَانَدَتْ سَمَاءَكَ فِكرَةٌ مُتَمَرِّدَة
فكُنْ لَهَا احْتِواءَ الشَّجَنِ فِي بَحْرِ القَصِيدَة!
كُنْ لَهَا رَجُلًا يُوثَقُ بوثَاقِهِ
وَلَا تَكُنْ عَليهَا... ذَاكَ الوِثَاقْ!

מנאל בדארנה

היה לה

הֱיֵה לָהּ, לֹא נֶגְדָּהּ וְלֹא מוּלָהּ
כְּדֵי שֶׁמַּשֶּׁהוּ יִרְצֶה לְהִקָּשֵׁר אֶצְלָהּ,
וְאַל תִּהְיֶה הַחֶבֶל - לֹא הַכְּבָלִים שֶׁלָּהּ.

הֱיֵה לָהּ לְבָנָה בִּמְלוֹאָהּ כְּשֶׁאַתָּה סַהַר
וְאַל תִּהְיֶה לִקּוּי הַמְּעַוֵּר אֶת הָעוֹלָם.
הֱיֵה לָהּ
אוֹתִיּוֹת נֶאֱרָגוֹת לְתוֹךְ צַמָּה,
שְׁזִירָה בּוֹטַחַת וְגַבְרִית וַאֲצִילִית
וְאִם יַחְלֹף בְּךָ מַשַּׁב דֵּעָה קְדוּמָה,
עַרְסֵל אוֹתָהּ כְּלַחַן נֶעֱצָב בֵּין הַגַּלִּים.
הֱיֵה לָהּ, לֹא נֶגְדָּהּ וְלֹא מוּלָהּ
כְּדֵי שֶׁמַּשֶּׁהוּ יִרְצֶה לְהִקָּשֵׁר אֶצְלָהּ.

תרגום: אורית נוימאיר פוטשניק

منال بدارنة

أَبَتَاهُ!!

"هَبْنِي بَرَاءَةَ الطُّفُولَةِ وَقَسَاوَةَ الحَيَاةِ "

عِنْدَمَا مَاتَتْ
اِكْتَشَفُوا أنَّهَا
لمْ تَكُنْ عَذْرَاء
وَأنَّهَا لمْ
تُمَارِسِ الحُبَّ مَعْ منْ تَشَاء.

*

عِندَمَا مَاتتْ
ظنُّوا فِي أَنْفسِهِمِ الظّنُون
وَسَألُوا خَبَايَا نَوايَاهِم
مَنْ تَكونُ هِيَ؟! ونحْنُ، منْ نَكون؟!

*

دَارَ الغَسَقُ مَدارَهُ الأخِيرَ
وَعِندَ حَبلِ الشّفَقِ الأحمَرِ
تَعَلَّقَتْ رُوحٌ فِي السّماءِ
صرخَتْ طفلةٌ: أبتَاهُ! من تكُون ؟

*

فِي حَفْنَةٍ مِنَ السُّكُون
صَمَتْتِ الكَائِنَاتُ
وَلَفَّ الكَوْنَ الأصْفَرَ
شَلّالُ القَهرِ وَالجُنون
وَعِندَمَا لفَظَتْ أنفَاسَهَا الأخِيرةَ
فَكَّ السَّجَّانُ قَيْدَ مِعصَمِهَا
وَحَرّرَ مِنْ يدِهَا قلمَ الحِبرِ الجَافِّ
غَمَسَ قَطَرَاتِ الدِّمَاءِ
بِدُمُوعِهَا

لَمْ تَكُنْ عَذْرَاء.

מנאל בדארנה

הוי, אבא

"תן לי את תמימות הילדות
ואכזריות החיים"

כְּשֶׁמֵּתָה
גִּלּוּ שֶׁהִיא
לֹא הָיְתָה בְּתוּלָה
עַל אַף שֶׁהִיא לֹא שָׁכְבָה
עִם מִי שֶׁאָהֲבָה

*

כְּשֶׁמֵּתָה
נִמְלְאוּ הָאֲנָשִׁים חֲשָׁדוֹת
וְתָהוּ בְּהֵחָבֵא מִי הִיא? מִי זוֹ? וַאֲנַחְנוּ מִי?

*

הַדִּמְדּוּמִים בָּאוּ אֶל קִצָּם וּבִקְצֵה
אַיֶּלֶת הַשַּׁחַר הָאֲדֻמָּה
נִתְלְתָה רוּחַ בַּשָּׁמַיִם
וְיַלְדָּה צָוְחָה: הוֹי, אַבָּא, מִי אַתָּה?

*

בְּחֹפֶן הַדְּמָמָה כָּל בְּרוּאֵי הָאֵל דָּמְמוּ
וּמַפַּל הַדִּכּוּי וְהַשִּׁגָּעוֹן
עָטַף אֶת הַיְּקוּם הַצָּהֹב
וּכְשֶׁנָּפְחָה נִשְׁמָתָהּ הֵסִיר הַסּוֹהֵר אֶת הָאֲזִיקִים מִפֶּרֶק כַּף יָדָהּ
שִׁחְרֵר מִבֵּין אֶצְבְּעוֹתֶיהָ אֶת עֵט הַדְּיוֹ שֶׁיָּבַשׁ
וְטָבַל אֶת טִפּוֹת הַדָּם בְּדִמְעוֹתֶיהָ

הִיא לֹא הָיְתָה בְּתוּלָה

תרגום: שחר-מריו מרדכי

منال بدارنة

وُجُودُكَ يُثرِينِي

وُجُودُكَ
يُثرِينِي
يُدَغْدِغُ الفَرَحَ
فِي شَرَايينِي
يُبَعثُرُنِي بِصَمْتٍ
يُشَتِّتُ فِيّ الوَقْتَ
يُلَمْلِمُ مِنْكَ الصِّدْقَ
وَبِهِ يَرمِينِي ...
وُجُودُكَ يُثرِينِي

**

تَعْزِفُ لَكَ فرَاشَاتِي لَحْنَ العَودَة
وَللعَوْدِ حَنِين
وتُغَنِّي لَكَ أَقْمَارُ الشَّوقِ أُنْشُودَة
أبِهَا تَستَهِين؟
تنَامُ الأوْجَاعُ
تَخْتَبِئُ الآلَامُ
خَلْفَ شَمسِ اليَقِين.
تَتَحقَّقُ فَرْحَةُ اللَّقاءِ
بَعْدَ غُرْبَةِ الأَحْزَانِ
بَعدَ ظُلمِ السِّنِين
وُجُودُكَ يُثرِينِي
يُدَغْدِغُ الفَرَحَ فِي شَرَايينِي.

מנאל בדארנה

תרגום: חוה ניסימוב

נוכחותך מעשירה אותי

נוֹכְחוּתֵךְ
מַעֲשִׁירָה אוֹתִי
מְדַגְדֶּגֶת אֶת הָאֹשֶׁר
בְּתוֹךְ וְרִידַי
מְפַזֶּרֶת אוֹתִי בִּדְמָמָה
וְחוֹתֶכֶת אֶת הַזְּמַן
אוֹסֶפֶת מִמֵּךְ אֶת הַצֶּדֶק
וּמַשְׁלִיכָה אוֹתוֹ אֵלַי
נוֹכְחוּתֵךְ מַעֲשִׁירָה אוֹתִי

נוֹכְחוּתֵךְ
מַעֲשִׁירָה אוֹתִי
מְדַגְדֶּגֶת אֶת הָאֹשֶׁר
בְּתוֹךְ וְרִידַי.

****

פַּרְפָּרִים מְנַגְּנִים
לְחֵן שִׁיבָתֵךְ
וּלְשִׁיבָה עֶרְגָּה
וִירֵחֵי הַתְּשׁוּקָה שָׁרִים לָךְ שִׁירִים
שֶׁל אַהֲבָה
לָמָּה אַתָּה מֵקֵל רֹאשׁ?
יִסּוּרִים וּכְאֵבִים
יְשֵׁנִים וְנִסְתָּרִים
מֵאֲחוֹרֵי שֶׁמֶשׁ הַוַּדָּאוּת
וּבְכָךְ מִתְמַמֶּשֶׁת
שִׂמְחַת הַמִּפְגָּשׁ
אַחֲרֵי זָרוּת הָעֶצֶב
לַמְרוֹת צַלְקוֹת הַשָּׁנִים

שחר-מריו מרדכי

התפשטה במיטתי

הִתְפַּשְּׁטָה בְּמִטָּתִי
הַשְּׁמוּעָה שֶׁאֲנִי לְבַד מְאֹד.
אֱלֹהִים יוֹדֵעַ שֶׁלֹּא הָיָה לִי
כּוֹחַ לְהַחְלִיף מַצָּעִים,
לְהַדְלִיק אֶת הָאוֹר,
לְהֵישִׁיר מַבָּט לָאִישׁ שֶׁצָּמַח פֶּרֶא בַּמַּרְאָה.
וְלֹא הָיָה אִכְפַּת לִי אִם פָּג לִי הַתֹּקֶף
שֶׁל הֶחָלָב בַּמְּקָרֵר.
הָיִיתִי זָקוּק לְנוֹזְלִים; יָדַעְתִּי שֶׁאֲנִי רוֹצֶה
לִחְיוֹת.

شاحر ماريو مردخاي

תרגום: עלי קאדרי

سَرَتْ فِي سِرِيرِي

سَرَتْ فِي سَرِيرَي
الشَّائِعَةُ، أَنَّنِي وَحِيدٌ جِدًّا
يَعْلَمُ اللهُ أنَّهُ لَمْ أَكُنْ قَادِرًا
عَلَى تَبْدِيلِ المُلَاءَاتِ
عَلَى إِنَارَةِ الضُّوءِ،
عَلَى النَّظرِ فِي الوَحْشِ
الّذِي طَالَعَنِي فِي المرآةِ
لَمْ يُهمّنِي لَو اِنتَهَى تَارِيخُ صَلَاحِيَّةِ
كَيسِ الحَلِيبِ فِي الثّلَّاجَةِ،
كُنْتُ بِحَاجَةٍ للسَّوائِلِ فَحَسبْ،
عَرَفْتُ أنَّنِي أُرِيدُ
أَنْ أَحيَا ...

שחר-מריו מרדכי

לפני הספירה

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הָרֵאשִׁית.
וּמֵאָז יֵשׁ זְמַן.
בָּאוּ הַיְּהוּדִים וְהֵחֵלּוּ לִסְפֹּר.
בָּאוּ הַנּוֹצְרִים וְאִפְּסוּ שְׁעוֹנָם לְפִי הֻלֶּדֶת אֲדוֹנָם.
וּבָאוּ הַמֻּסְלְמִים שֶׁכִּיְּלוּ אֶת הַסְּפִירָה לְפִי הַהֲגִירָה.

תָּמִיד צָרִיךְ לִקְרוֹת מַשֶּׁהוּ גָּדוֹל
גָּדוֹל בֶּאֱמֶת, גָּדוֹל בְּדִיעֲבַד
כְּדֵי שֶׁמִּישֶׁהוּ יַתְחִיל לִסְפֹּר.

וְלִכְאוֹרָה כָּל זֶה לֹא מְעִנְיָנוֹ שֶׁל כְּלַבְלַב
הַיּוֹשֵׁב דָּרוּךְ בְּצִפִּיָּה לִבְעָלָיו
בְּפִתְחוֹ שֶׁל סוּפֶּרְמַרְקֶט. אֲבָל בְּהִתְקָרֵב
אֲדוֹנוֹ, מְטַאטֵא הַזָּנָב הַמִּתְכַּשְׁכֵּשׁ וּמְכַבֵּס
אֶת הָאַסְפַלְט כְּמוֹ לְאַפֵּס
אֶת זְמַן הַהַמְתָּנָה, וּמַתְחִיל בַּסְּפִירָה.

וְגַם לִפְנֵי הַסְּפִירָה כְּמוֹ בְּרֶגַע זֶה מַמָּשׁ יֵשׁ מִי שֶׁנּוֹשֵׁם אֲוִיר
אַחֲרוֹן
שֶׁל יַחַד. מִבְּלִי לָדַעַת. כְּמוֹ שֶׁאָנוּ עוֹשִׂים אַהֲבָה,
כְּבִיסָה, מַכֹּלֶת. וְאָז פֶּתַע פִּתְאֹם
פּוֹמְפֵּי.

شاحر ماريو مردخاي

תרגום: עלי קאדרי

قَبلُ المِيلَادِ

فِي البَدءِ خَلَقَ اللهُ البَدْءَ
وَمُذ ذَاكَ هُنَاكَ وَقْتٌ
جَاءَ اليَهُودُ وَبَدَأُوا التَّقْويمَ
جَاءَ المَسِيحيُّونَ وَضَبطُوا الوَقْتَ عَلَى مِيلَادِ سَيِّدِهِم
جَاءَ المُسْلِمُونَ وَبَدَأُوا الحِسَابَ مِنَ الهِجْرَةِ

دَائمًا، هُنَاكَ حَاجَةٌ لِأَمرٍ عَظِيمٍ
عَظِيمٌ فَحَسَبُ، عَظِيمٌ بِأثرٍ رَجْعِيٍّ
حَتّى يَبْدَأُ أَحدُهُمْ التّقويمَ.

وَاضِحٌ أنَّ كُلَّ ذَلكَ لَا يَعْنِي الجَروَ
الجَالِسَ مُتَحَفِّزًا يَنْتَظِرُ صَاحِبَهُ
فِي مَدْخَلِ السُّوبِرِ مَاركِت. عِنْدَ اقتِرَابِ
سَيّدِهِ، صَارَ الكَلْبُ يَكِشُّ الإِسْفلْتَ بِذَيلِهِ
كَأَنَّهُ يَضْبِطُ عَلَى الصِّفرِ سَاعَةَ الانْتِظَارِ
لِيَبْدَأَ العَدُّ.
وَقَبْلَ المِيلَادِ أَيْضًا، كَمَا فِي هذِهِ اللّحظَةِ تَمَامًا، هُنَاكَ مَنْ يَسْتَنْشِقُ
الهَوَاءَ الأَخِيرَ،
هَوَاءَ اثنيْنِ مَعًا. دُونَ تَفْكِيرٍ، مِثلُ تَبَادُلِ الحُبِّ،
وَالغَسِيلِ، وَالذّهَابِ إِلَى الحَانُوتِ. وَفَجْأَةً
زِلْزَالُ "بومْبِي" ....

שחר-מריו מרדכי

השתוקקות

" אִלּוּ יָכֹלְתִּי לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כֻּלְּךָ
אֵיךְ אֶפְשָׁר לִי לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ כֻּלְּךָ"

דליה רביקוביץ

שְׁמַע אוֹתִי, אֵיךְ אֶשְׁתּוֹקֵק
אֶת הַשְּׁקִיקָה הַזֹּאת לְךָ
הָאֹפֶק שֶׁתָּבוֹא מִמֶּנּוּ הוּא הָאֹפֶק אֲשֶׁר בָּא מִמְּךָ
אַתָּה, שֶׁמֵּשִׁיב אֵלַי נֶפֶשׁ וּמַעֲלֶה עָלַי שֶׁמֶשׁ,
אֵין לִי חַיִּים בִּלְעָדֶיךָ וְאֵין לִי חַיִּים אִתְּךָ
מִזֶּה כָּל הַחַיִּים.
בּוֹא, מְבֹרָךְ שֶׁבַּבָּאִים
אֲנִי אֶשְׂמַח בִּרְאוֹתִי פָּנֶיךָ
אַתָּה, שֶׁאֵין לְךָ פָּנִים, אֵיךְ אֶפְשָׁר
לְהַשִּׂיג אוֹתְךָ מִכָּל הַשָּׁנִים
תִּתְיַחֵד אִתִּי אֲפִלּוּ שָׁעָה אַחַת בַּיּוֹם
אוֹ בַּלַּיְלָה אוֹ אֲפִלּוּ
כָּל הַלֵּילוֹת, כָּל הַיָּמִים

شاحر ماريو مردخاي

اَشْتِياقُ

اِسْمَعْنِي كَيفَ أَشْتَاقُكَ
كُلُّ هَذَا الشَّوقِ لَكَ ؟!
وَهَذَا المَدَى الّذِي تَأْتِي مِنْهُ، هُو المَدَى الّذِي يَأتِينِي مِنْكَ
أَنْتَ الّذِي يُعِيدُ الرُّوحَ إِلَيَّ، وَيُطْلِعُ فَوقَ الشَّمْسَ ...
لَا حَيَاةَ لِي دُونَكَ
وَلَا حَيَاةَ لِي مَعَكَ
تَعالَ !!
تَعالَ أَيُّهَا المُبَارَكُ بَينَ الآتِينَ
أَسْعِدْنِي بِنُورِ وَجْهِكَ، وَجْهِكَ الـ بَلَا وَجْه،
كَيفَ يُمكُنُنِي الحُصُولُ عَلَيكَ
مِنْ كُلِّ هَذِهِ السِّنِينَ؟
انْصَهِرْ فِيِّ
لِسَاعَةٍ وَاحِدَةٍ فِي اليَومِ
لِسَاعَةٍ وَاحِدَةٍ فِي اللّيلِ
أَوْ
لِكُلِّ الأَيّامِ
لِكُلِّ اللّيَالِي...

תרגום: מנאל בדארנה

שחר-מריו מרדכי

תוכן ותחינה

אֲנִי נִשְׁעָן בְּגַבִּי אֶל הַבַּיִת
וְהַבַּיִת מַחְזִיק מַעֲמָד
אִישׁ וְאִשָּׁה יוֹשְׁבִים עַל הַמִּרְפֶּסֶת מִנֶּגֶד
כָּל עֶרֶב בַּשְּׁקִיעָה
וְלֹא שׁוֹתְתִים דָּם
הַגַּג שֶׁלָּהֶם לֹא עוֹלֶה בְּאֵשׁ
סַעֲרוֹתֵיהֶם לֹא נִתְפָּסוֹת בַּעֲצֵי הָרְחוֹב

כָּל עֶרֶב יֵשׁ לִי מָה לֶאֱכֹל
וַאֲנִי רָעֵב
אֲנִי מֵסִיט אֶת הַוִּילוֹן כְּשֶׁהָאִישׁ מִנֶּגֶד
מֵסִיט אֶת שַׂעֲרוֹת הָאִשָּׁה אֶל
מֵעֵבֶר לְאָזְנָהּ
הֵם אוֹמְרִים דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תֹּכֶן
וַאֲנִי – דָּבָר שֶׁיֵּשׁ בּוֹ תְּחִנָּה

شاحر ماريو مردخاي

תרגום: נסרין מוסטפא

المَعنَى والرّجَاءُ

أتكِئُ عَلَى جِدَارِ البَيتِ
وَالبَيتُ صَامِدٌ
رَجُلٌ وَاِمْرَأَةٌ يَجْلِسَانِ عَلَى الشُّرفةِ قُبَالتِي
كُلَّ غُرُوبٍ
وَلَا يَنْزِفَانِ دَمًا
سَطْحُهُم لَا يُشْتَعِلُ ..
عَواصِفُهُم لَا تُعَلقُ بِأشْجارِ الطّريقِ
كُلَّ مَساءٍ لَديَّ مَا يسدُّ رمَقِي
وَأنَا جَائِعٌ !!
أَسْحَبُ السَّتَارةَ عِندَما يَسْحَبُ الرَّجلُ قُبالَتِي
خُصْلَةَ شَعرِهَا
خَلفَ أُذنِهَا
يَتَحَدّثانِ بِكَلامٍ ذِي مَعْنَى
وَأنَا ـ بِكَلامٍ فِيهِ رَجَاءٌ

علي قادري

إياد

حَينَ أَجْفَلَتْهُ الرّصَاصَةُ
رَتّبَ نَبْضَهُ الأبَدَيّةَ .
عَاشَ خَوفَهُ وَحِيدًا
تَحَسَّسَ الحِجَارَةَ
كَنَبِيٍّ.
خَانَ السُّورُ تُفّاحَتَهُ
وَكيسَ القُمَامَةِ الخَائِف مِثلَهُ.

עלי קאדרי

איאד

כַּאֲשֶׁר הִבְהִילָה אוֹתוֹ הַיְּרִיָּה
דְּפִיקוֹת לִבּוֹ זָרְעוּ סֵדֶר בַּנֶּצַח
הַפַּחַד שֶׁלּוֹ חַי בִּבְדִידוּת מַזְהֶרֶת
הוּא מְשֵׁשׁ אֶת הָאֲבָנִים
כְּנָבִיא.
הַחוֹמָה בָּגְדָה בְּתַאֲוָתוֹ
וּבְשַׂקִּית הָאַשְׁפָּה הַמְּפַחֶדֶת כָּמוֹהוּ.

תרגום: שחר-מריו מרדכי

علي قادري

نصْفُ رِئةٍ!

بِانتِحَارِ الشّعراءِ
تَزُولُ الطُّرَقَاتُ البَنَفْسَجِيّةِ
وَيَخْبُو الضُّوءُ الحَزِينُ
مُتَرَنّحًا مِثلَ أَعْوادِ الذِّكْرَى
العَابِثة مَعَ الرِّيحِ
يَهْذِي وَيَتَرَنَّحُ
كَمَاخورٍ شَقِيّ؛
ثُلْثُ تَنْهِيدةٍ دَامِعَةٍ
وَنِصْفُ رِئَةٍ تَنْفَثُ
ضَجِرَ غَازِ الخَرْدَلِ !!.

بَارِدَةٌ المَسَافَاتُ
قَاتِلٌ حُرُّ التَّجلِّي
فِي انْطِواءِ الوَردِ؛
والسُّيوفُ المُسَلَّطَةُ
عَلَى عُنُقِ العَالمِ
خَلَاصُ الغَابَاتِ مِنْ صُورِهَا وَمأتَمِهَا
المُنْتَصِبِ كَالتَّمَاثِيلِ المَذْعُورَةِ ..
بِعَشْرَةِ أَصَابعَ تَنْفِضُ رَمَادَ الأَبِ
سَتَحْرِقُ قَشَّ الكَلَامِ المُتَحَطِّبِ
مَنْ سَيُعِيدُ للسُّهُولِ فَرَحَهَا؟
مَن يُمَسِّدُ سَعْفَ النَّخْلةِ
بِلَمسَةِ نَبِيٍّ مُصَابٍ بالزّهَايمَر!!

بِانْتِحَارِ الشُّعَرَاءِ
لَا طَائِلُ مِنَ الوَرْدِ
لَا جَدْوَى لِلبَحرِ
لَا مَواسِمُ لِلحُزْنِ وَلِعِطرٍ
ينْتِشي فِي مَعْمَارِيّةِ الخَرَابِ
بِانْتَحَارِ الشُّعَراءِ
تَصِيرُ اللُّغةُ نِصْفَ مَجْنُونٍ

עלי קאדרי

חצי ריאה

בְּהֵעָלְמוּת הַמְשׁוֹרְרִים
אוֹזְלוֹת הַדְּרָכִים הַסְּגֻלּוֹת
כָּבֶה הָאוֹר הֶעָצוּב
וּמִתְנוֹעֵעַ הַזִּכָּרוֹן כְּמוֹ קָנִים
הַמְשַׂחֲקִים עִם הָרוּחַ

הַמֶּרְחַקִּים קָרִים הֵם
וְחֹם הַהִתְגַּלּוּת קַטְלָנִי
בְּמֶפְנָמוּת הַוֶּרֶד
וְהַחֶרֶב הַמֻּנַּחַת עַל צַוַּאר הָעוֹלָם
הַיְּעָרוֹת הַנִּמְלָטִים מֵחֶזְיוֹנוֹתֵיהֶם
וּמֵאֶבְלָם הַמִּזְדַּקֵּף כְּמוֹ פְּסָלִים
מְבֹהָלִים עַד מָוֶת
בְּעֶשֶׂר אֶצְבָּעוֹת הַמְנַעֲרוֹת אֶת רֶמֶץ
הָאָב
אַתָּה תִּשְׂרֹף אֶת זְרְדֵי הַמִּלִּים
שֶׁנֶּחְטְבוּ מֵעֵץ.
מִי יָשִׁיב לַשָּׂדוֹת אֶת שִׂמְחָתָם?
מִי יַעֲבִיר יָדוֹ בְּכַפּוֹת הַתְּמָרִים
בְּמַגָּע שֶׁל נָבִיא שֶׁלָּקָה
בְּאַלְצְהַיְמֶר?

בְּהֵעָלְמוּת הַמְשׁוֹרְרִים
אֵין כָּל טַעַם לַוֶּרֶד
אֵין תּוֹעֶלֶת בַּיָּם
אֵין עוֹנוֹת לָעֶצֶב וְלַבֹּשֶׂם שֶׁיַּחֲגֹג
אֶת אַרְכִיטֶקְטוּרַת צוּרוֹת הַחֻרְבָּן
בְּהֵעָלְמוּת הַמְשׁוֹרְרִים
הוֹפֶכֶת הַשָּׂפָה לַחֲצִי מְשֻׁגָּע
הוֹזֶה וּמִתְנוֹדֵד כְּמוֹ בֵּית מַרְזֵחַ
עָצוּב
שְׁלִישׁ אֲנָחָה דּוֹמַעַת
חֲצִי רֵאָה נוֹשֶׁפֶת
שִׁעֲמוּם גַּז הַחַרְדָּל

תרגום: שחר־מריו מרדכי

علي قادري

مَقْطَعَانِ مِنْ (لَا تَنْسَوا التّفَاحَ)

لا تَنسُوا التّفاحَ
رَاقِدًا عَلَى أَشْجَارِهِ الّتِي تَكسّرَتْ أَكتَافُهَا.
فمَا زَالَتِ الجَنّةُ بَعِيدةَ المَنَالِ كَغَابَةٍ لِلعِنَاقِ
وَلَا زَالَ إبْلِيسُ حَيًّا

وَرقُ التّينِ
خَصْبًا كَانَ
لِوجْبَةٍ
مِنْ أرْضِ
الطّفُولةِ
المَحرُوقَةِ
إنّهُ الحَنِينُ المُتَوحِّشُ
فِي ضَفَائرِ القَريَةِ المَركُونةِ
كَحِذَاءٍ مِنَ الحَربِ العَالَمِيّةِ الأُولَى.

עלי קאדרי

מתוך המחזור: "זיכרו את התפוחים"

(3)

זִכְרוּ אֶת הַתַּפּוּחִים,
הַנָּמִים עַל כִּתְפֵי הָעֵצִים
הַשְּׁבוּרוֹת.
גַּן הָעֵדֶן רָחוֹק כְּמוֹ יַעַר נִכְסָף,
וְרַק הַשָּׂטָן עוֹד חַי.

(4)

עֲלֵי הַתְּאֵנָה
מִתְפַּקְּעִים מִפִּרְיָם,
מֻגָּשִׁים לְעֵינַי
כְּמוֹ מֵאֶרֶץ
יַלְדוּתִי
הַשְּׂרוּפָה.
זֶה הַגַּעְגּוּעַ הַבּוֹעֵר
בְּצַמּוֹתָיו שֶׁל הַכְּפָר שֶׁנִּשְׁכַּח
כְּמוֹ נַעַל מִמִּלְחֶמֶת הָעוֹלָם
הָרִאשׁוֹנָה.

תרגום: אורית נוימאיר פוטשניק

علي قادري

مَقْطَعٌ مِن (كجراحِ غزلانٍ)

الصّمتُ الحذِرُ
الجُوعُ البَليدُ
وَالأَسَى الجَامِحُ
كَجِراحِ غِزْلَانٍ
فِي مَجزَرَةِ الصَّيدِ
تِلكَ أَعْذَبُ حَرْبٍ تَدُورُ
فِي الدَّاخلِ ..
أَمَّا الخَارِجُ المَفْصُولُ
عنْ بُرتُقَالِ الرُّوحِ
صُراخٌ مُزْعِجٌ
لَيسَ إلاّ ..

עלי קאדרי
תרגום: אורית נוימאיר פוטשניק

מתוך המחזור: "כפצעי איילות"

(10)

הַשֶּׁקֶט הַזָּהִיר
הָרָעָב הָאָדִישׁ
הָעִצָּבוֹן הַפִּרְאִי
כְּפִצְעֵי אַיָּלוֹת
נִצּוֹדוֹת
זוֹ הַמִּלְחָמָה הַיִּחוּדִית, הַפְּנִימִית

אַךְ הָעוֹלָם שֶׁבַּחוּץ, מְנֻתָּק
מִתַּפּוּזֵי הַנֶּפֶשׁ
הוּא רַעַשׁ טוֹרְדָנִי
וְתוּ לֹא.

חוה ניסימוב

(1)

עָלֶה הַנּוֹשֵׁר בַּסְּתָו
עוֹד מַסְפִּיק לַעֲשׂוֹת אַהֲבָה
עִם הָרוּחַ.

(2)

צִפּוֹר נָחֲתָה בָּעֲצִיץ שֶׁלִּי
וְשָׁרָה. הֶאֱמַנְתִּי לָהּ
שֶׁפֶּרַח יָחִיד
יָכוֹל לַהֲפֹךְ לְיַעַר
כְּשֶׁחוֹלְמִים.

(3)

הִיא מְכִינָה תֵּה
הוּא קוֹטֵף עַלְעָלֵי נַעְנָע בַּמִּרְפֶּסֶת.
הַזִּקְנָה מְחַיֶּכֶת.

حافا نيسيموف

(1)

لِلوَرقِ المُتسَاقِطِ فِي الخَريفِ
مُتّسَعٌ لِلحُبِّ
مَعَ الرّيحِ.

(2)

عُصفُورةٌ حَطّتْ عَلى مَزهَرِيّتِي
وَغَرَّدَتْ. صِدّقتُهُا
أَنَّ الوردَةَ الوَحِيدَةَ
تَصِيرُ غَابةً
فِي الحُلمِ.

(3)

هِي تُعدُّ الشَّايَ
هُو يَقْطُفُ النّعنَاعُ فِي الشُّرفَةِ
والشّيخُوخُةُ تَبْتَسِمُ.

תרגום: מנאל בדארנה

חוה ניסימוב

בגטו

אַרְבַּע שָׂפוֹת
יִידִישׁ
פּוֹלָנִית
גֶּרְמָנִית
וּנְבִיחַת כְּלָבִים

حافا نيسيموف

תרגום: נסרין מוסטפא

في "الغيتو"

لُغاتٌ أرْبعُ
اليَيدِيشُ
البُولَندِيّةُ
الألمِانِيّةٌ
وَنُبَاحُ الكِلَابِ.

חוה ניסימוב

*

זָקָן נִשָּׂא בָּרוּחַ.
שִׁקְשׁוּק רַכָּבוֹת.
סָבִי וְסָבָתִי
שָׁטִים לְגַן עֵדֶן.
אֵין בָּתִּים.
אֵין רְחוֹבוֹת.
אֵין אֲנָשִׁים.
רַק אֲנִי
בָּעוֹלָם.

حافا نيسيموف

תרגום: נסרין מוסטפא

*

طَارَتِ اللّحيَةُ فِي الهَوَاءِ
ضَجَّتِ القِطَارَاتُ.
جَدِّي وجَدَّتِي
يَصْعَدَانِ إِلَى الجَنّةِ
لَا بُيوتٌ
لَا شَوارِعٌ
لَا بَشَرٌ
أنَا فَقط
فِي هَذَا العَالَمِ

חוה ניסימוב

ציור

הַיַּלְדָּה מְצַיֶּרֶת אַבָּא אִמָּא וְיַלְדָּה.
אֵין קִיר לַבַּיִת,
הָרוּחַ נִכְנָס וְיוֹצֵא כִּרְצוֹנוֹ.
אֵין דֶּלֶת לַבַּיִת:
מִי יָבוֹא?
הַיַּלְדָּה מְצַיֶּרֶת
אַבָּא אִמָּא וְיַלְדָּה,
הָאָב עוֹטֶה סָדִין לָבָן,
הָאֵם נֶאֱלֶמֶת.
אֵין תִּקְרָה לַבַּיִת.
הַשֶּׁלֶג קוֹלֵעַ
צַמּוֹת לְבָנוֹת לַיַּלְדָּה.
הַיַּלְדָּה מְצַיֶּרֶת.
אֵין בַּיִת לַבַּיִת.

حافا نيسيموف

תרגום: עלי קאדרי

صُورةٌ

الطّفلةُ تَرْسِمُ أبًا وأمًّا وطِفلةً
لَا جِدَارَ لِلبَيتِ،
حُرّةً، تَدخُلُ الرِّيحُ وَتَخْرُجُ
لَا بَابَ لِلبيتِ
مَنْ يَدْخُلُ؟
الطِّفْلَةُ
تَرْسُمُ أبًا وَأمًّا وَطِفْلَةً
الأبُ مُلْتَفٌّ بِشَرْشَفٍ أبْيضَ
وَالأمُ سَاكِنَةٌ
لَا سَقْفَ لِلبَيتِ
يَضْفُرُ الثَّلْجُ
جَدَائلَ بَيضَاءَ لِلطّفلَةِ
الطّفلةُ تَرْسُمُ
لا بَيتَ لِلبَيتِ!!.

חוה ניסימוב

קח אותי ממני

קַח אוֹתִי מִמֶּנִּי הֲכִי רָחוֹק שֶׁאֶפְשָׁר.
דַּבֵּר אִתִּי בַּשָּׂפָה שֶׁמֵּעֵבֶר לַשָּׂפָה.
בִּשְׂפַת הָעֵצִים עֲקוּרֵי-הַשֹּׁרֶשׁ
אוֹ אַיָּלוֹת הַבּוֹרְחוֹת מֵהַשְּׂרֵפָה.
מוּטָב שָׂפָה אוֹסְטְרָלִית,
כֵּן, קַח אוֹתִי לְשָׁם,
לְאוֹסְטְרַלְיָה.
הַנַּח אוֹתִי בְּרַכּוּת בְּכִיס הַקֶּנְגּוּרוּ
אֶקְרָא לוֹ
אִמָּא

حافا نيسيموف

خُذنِي مِنّي

خُذْنِي مِنّي إلَى أبْعدَ مَا يُمكنُ
تَحدّثْ إليّ بِلُغةٍ تعبُرُ اللّغةَ؟
بِلُغةِ الأشْجَارِ مَقطُوعةِ الجُذُورِ،
أو الغَزَالاتِ الهَاربَات مِنَ الحَرَائقِ.
تُفضِّلُ لُغةً أُسْتُراليّةٍ،
نَعم، خُذْنِي إلَى هُنَاكَ،
إلَى أستُرالْيا.
ضَعْنِي بِرقّةٍ فِي جَيبِ الكَنغرِ
كَي أُنادِيهِ
يَا أُمِّي

תרגום: עלי קאדרי

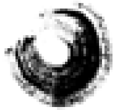

علي قادري
עלי קאדרי

نسرين مصطفى
נסרין מוסטפא

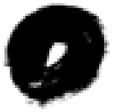

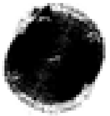

شاحر-ماريو مردخاي
שחר-מריו מרדכי

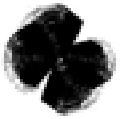

منال بدارنة
מנאל בדארנה

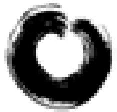

حافا نيسيموف
חוה ניסימוב

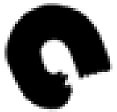

أوريت نويمئير بوتشنيك
אורית נוימאיר פוטשניק

בוסתן
بستان

חממה לשירה
دفيئة الشعر
Poetry Incubator

برنامج **بستان** يجمع بين شعراء من مجتمعات مختلفة في البلاد ويتيح لهم الفرصة للتطوّر والتقدّم وإثراء أشعارهم.

תוכנית **בוסתן** מפגישה בין משוררים מקהילות שונות בארץ ופותחת בפניהם את האפשרות לצמוח ולהעשיר את שירתם.

يقام مشروع **بستان** بدعم سخي من صندوق "جرمنكوس" ومتبرع مجهول.

תכנית **בוסתן** מתקיימת תודות לתמיכתם הנדיבה של קרן ג'רמנקוס ותורם אנונימי.

The **Bustan** program is made possible through the generous support of the Germanacos Foundation and an anonymous donor.

עריכת השירים تحرير:

مرزوق الحلبيّ
מרזוק אלחלבי
ألموج بيهار
אלמוג בהר

עיצוב تصميم:

روتم سوايه
רותם סואיה

הספרייה הלאומית,
ירושלים 2020

المكتبة الوطنية،
القدس ٢٠٢٠

978-965-7643-25-9

הספרייה הלאומית
المكتبة الوطنية الإسرائيلية
The National Library of Israel

בוסתן
بستان
חממה לשירה
دفيئة الشعر
Poetry Incubator